

Eindverslag en overdrachtsdocument

Regionale Raads werkgroep regio Alkmaar 2022–2026

Gemeente-overstijgende opgaven en regionale samenwerking

Voorwoord

Voor u ligt het overdrachtsdocument van de Regionale Raadswerkgroep regio Alkmaar over de periode 2022-2026. Met dit document draagt de raadswerkgroep uit de afgelopen bestuursperiode haar werkzaamheden, inzichten en aandachtspunten over aan de nieuwe raadswerkgroep.

In de periode 2022-2026 heeft de raadswerkgroep zich ingezet voor het versterken van de regionale samenwerking en het verdiepen van de betrokkenheid van de zes gemeenteraden bij gezamenlijke opgaven. Daarbij is gewerkt aan inhoudelijke thema's, bestuurlijke afstemming en het creëren van een goede informatiepositie voor raadsleden. De context waarin dit gebeurde was dynamisch en in beweging, wat vroeg om flexibiliteit en blijvende aandacht voor samenwerking en gezamenlijke koers.

Dit overdrachtsdocument is bedoeld om de nieuwe raadswerkgroep een goed vertrekpunt te bieden. Het bevat een overzicht van de belangrijkste activiteiten, gemaakte afspraken, lopende aandachtspunten en relevante context. Daarmee wordt beoogd de continuïteit van het werk te ondersteunen en te voorkomen dat opgebouwde kennis en ervaring verloren gaan.

Wij wensen de nieuwe raadswerkgroep veel succes bij het voortzetten van dit werk en vertrouwen erop dat zij, voortbouwend op de ingezette lijn, verdere stappen zal zetten in het versterken van de regionale samenwerking.

Namens de Regionale Raadswerkgroep regio Alkmaar (2022-2026),

Mariska El Ouni
Voorzitter

N.B. De samenstelling van de Regionale Raadswerkgroep is op deze afbeelding niet in haar volledigheid weergegeven.

Inhoudsopgave

1. Inleiding	4
2. Aanleiding	5
3. Doel en ambitie	5
4. Terugblik op de activiteiten (2022-2026)	6
4.1 Meer betrokkenheid van raadsleden	6
4.2 Verbetering van de regionale raadsinformatieavonden	6
4.3 Versterken van de informatiepositie	6
4.4 Meer invloed van gemeenteraden	7
4.5 De Focusagenda	7
5. Conclusie en aanbevelingen voor de nieuwe regionale raads werkgroep	8
6. Samenstelling en taken	10
6.1 Voorzitter en plaatsvervangend voorzitter	10
6.2 De ambtelijk secretaris	10
6.3 Vertegenwoordigers benoemd vanuit de gemeenteraden regio Alkmaar periode 2022-2026	10
7. Reflectie vanuit burgemeesters regio Alkmaar richting regionale raads werkgroep	11
Begrippenlijst	12

1. Inleiding

Sinds 2019 is er een regionale raads werkgroep. Deze raads werkgroep is opgericht om de rol en betrokkenheid van raadsleden bij de regionale samenwerking te versterken. In de raads werkgroep zitten raadsleden uit de zes gemeenteraden in de regio Alkmaar.

Na de gemeenteraadsverkiezingen van 2022 startte een nieuwe raads werkgroep, die enthousiast aan de slag ging. Hun doel was om raadsleden in de regio meer grip te geven op de regionale samenwerking.

In de periode 2022–2026 werkte de werkgroep aan vijf onderwerpen:

1. De betrokkenheid van gemeenteraden vergroten;
2. De regionale raadsinformatieavonden verbeteren;
3. De informatiepositie van gemeenteraden versterken;
4. De invloed van gemeenteraden op regionale besluiten vergroten;
5. Actief meewerken aan de Focusagenda.

In deze periode groeide de regionale raads werkgroep uit tot een herkenbare en gewaardeerde schakel tussen de gemeenteraden en de regionale samenwerking. Raadsleden weten elkaar nu makkelijker te vinden, ontvangen dezelfde informatie op hetzelfde moment en voeren inhoudelijk sterkere gesprekken over regionale onderwerpen.

Dit eindverslag blikt terug op het werk in de afgelopen jaren. Het is ook bedoeld als overdracht voor de nieuwe regionale raads werkgroep, zodat zij verder kan bouwen op wat er is bereikt.

2. Aanleiding

In 2019 besloten de gemeenteraden in de regio Alkmaar gezamenlijk een regionale raads werkgroep te vormen. Deze raads werkgroep had als doel de regionale samenwerking beter bespreekbaar te maken. Daarnaast kreeg zij de taak om de positie van raadsleden bij regionale besluitvorming te versterken.

De eerste regionale raads werkgroep (2019-2022) legde hiervoor een stevige basis. Na de gemeenteraadsverkiezingen van 2022 werd een nieuwe regionale raads werkgroep ingesteld. Deze bestaat uit vertegenwoordigers die door de gemeenteraden zijn benoemd en heeft het werk van de eerste werkgroep voortgezet.

3. Doel en ambitie

De regionale raads werkgroep werkt vanuit twee hoofddoelen:

1. De samenwerking tussen gemeenteraden verbeteren;
2. De positie van raadsleden binnen de regionale samenwerking versterken.

Het gezamenlijke doel is om raadsleden eerder, beter en actiever te betrekken bij alles wat er in de regio gebeurt. De regionale raads werkgroep maakt ieder jaar een jaarplan. In dit plan staat wat de doelen voor dat jaar zijn, hoe deze doelen worden uitgevoerd en welke middelen daarvoor nodig zijn. De regionale raads werkgroep kijkt ook naar de onderwerpen die in de regio op de bestuurlijke agenda staan. Zij denken na over hoe deze onderwerpen duidelijk kunnen worden gecommuniceerd naar de gemeenteraden. Vooral het verbeteren van de informatiepositie van de raden is daarbij belangrijk. De raads werkgroep verzamelt signalen en opmerkingen uit alle gemeenteraden en brengt deze samen. De leden van de raads werkgroep zorgen er vervolgens zelf voor dat hun eigen raden goed worden geïnformeerd. De ambitie van de regionale raads werkgroep is om gemeenteraden meer grip te geven op de regionale samenwerking en hen daar beter bij te betrekken.

4. Terugblik op de activiteiten (2022-2026)

4.1 Meer betrokkenheid van raadsleden

Veel raadsleden wisten nog niet goed wat de regionale raads werkgroep precies deed. Daarom hebben we ingezet op zichtbaarheid:

- Regionale kwartaalnieuwsbrieven voor alle raden.
- Een duidelijkere plek op de website van regio Alkmaar, met uitleg over de rol en samenstelling van de regionale raads werkgroep: [Regio Raads werkgroep | Regio Alkmaar](#).

Hierdoor weten raadsleden ons te vinden én weten zij hoe ze via hun eigen vertegenwoordigers invloed kunnen uitoefenen.

4.2 Verbetering van de regionale raadsinformatieavonden

De raadsinformatieavonden zijn de afgelopen jaren flink veranderd. Ze zijn:

- Minder eenzijdig (niet alleen presentaties);
- Interactiever;
- De regionale raadsinformatieavonden worden meer door de regionale raads werkgroep bepaald. De gemeenten en de stuurgroep, hierna te noemen: stuurgroep, dienen verzoeken in voor een raadsinformatieavond. De regionale raads werkgroep stelt de agenda op van de raadsinformatieavonden;
- Een terugkerend onderdeel van de raadsinformatieavonden zijn de gemeenschappelijke regelingen. Ter voorbereiding daarop ontvangen raadsleden vooraf een overzicht van collegestandpunten per gemeente. Dat maakt het makkelijker om onderling af te stemmen over zienswijzen en moties en versterkt de gezamenlijke regionale rol van de raden.

Ervaring uit de praktijk

Niet elk gemeentehuis beschikt over meerdere zalen. Daarom blijkt een beperkt aantal vaste locaties voor regionale bijeenkomsten praktisch. Het helpt ook om in uitnodigingen direct te verwijzen naar de website van de regionale raads werkgroep, waar alle achtergrondinformatie te vinden is.

4.3 Versterken van de informatiepositie

Regionale samenwerking lukt alleen als alle raden dezelfde informatie hebben, op hetzelfde moment. Daarom heeft de regionale raads werkgroep zich ingezet voor:

- Een beter gevulde en toegankelijke website¹
- Uitwisselen van collegezienswijzen voorafgaand aan raadsinformatiebijeenkomsten;
- Het frequent overleg met de stuurgroep;
- Afspraken over tijdigere en duidelijkere communicatie met o.a. de griffies;
- Het raadplegen van andere samenwerkende regio's om goede voorbeelden te vinden over verdergaande samenwerking.

Daardoor kunnen raadsleden hun rol beter en vollediger uitvoeren.

¹ <https://www.regioalkmaar.nl/regio-raads-werkgroep>

4.4 Meer invloed van gemeenteraden

De regionale raads werkgroep heeft in deze raadsperiode vooral gewerkt aan het vergroten van de invloed van gemeenteraden binnen de regionale samenwerking. Om dit te bereiken zijn verschillende activiteiten georganiseerd, zoals:

- Regionale raadsinformatiebijeenkomsten over regionale thema's zoals bereikbaarheid, toerisme en nieuwe energietracés;
- Gezamenlijke raadsinformatiebijeenkomsten waarin kadernota's, jaarrekeningen en begrotingen van gemeenschappelijke regelingen zijn besproken en lokale zienswijzen onderling zijn afgestemd;
- Een thematische bijeenkomst in 2025 over de omgang van gemeenten met rijksbezuinigingen, waarbij met externe begeleiding en aan de hand van casuïstiek inzicht is verkregen in de regionale effecten van bezuinigingen door buurgemeenten;
- Drie goed bezochte en hoog gewaardeerde regionale raadsconferenties:
 - *Impact van regionale samenwerking op onze inwoners (2023)*
 - *Participatie en weerbaarheid van het openbaar bestuur (2024)*
 - *Verdergaande regionale samenwerking (2025)*
- Deelname aan de conferentie *Ontwikkelperspectief Noord-Holland Noord (2025)*, inclusief inhoudelijke inbreng bij een workshop over raadssamenwerking;
- Informele ontmoetingsmomenten die bijdroegen aan het versterken van onderlinge contacten tussen raadsleden uit verschillende gemeenten.

Deze bijeenkomsten dragen bij aan een gezamenlijk begrip van regionale thema's én om als raden sterker op te trekken.

Wat werkt goed bij een raadsconferentie?

Een externe locatie, een interactieve werkvorm, voldoende pauzemomenten en een gezamenlijke maaltijd vooraf zorgen voor hoge betrokkenheid.

Een korte enquête achteraf – verspreid via de griffies – levert waardevolle feedback op voor volgende edities. Voor de organisatie van deze conferenties is een jaarlijks budget vastgelegd.

4.5 De Focusagenda

De Focusagenda is de regionale agenda van de regio Alkmaar op de thema's wonen energie en bereikbaarheid. De agenda bevat de doelen van de regio Alkmaar op deze thema's en de strategie om dit te bereiken.

De voorzitter van de regionale raads werkgroep stemt namens de werkgroep regelmatig af met de stuurgroep. De werkgroep levert inhoudelijke input en denkt mee over de toekomst van de regionale samenwerking. Zorg voor een sterke verbinding tussen de raden (via de regionale raads werkgroep) en het bestuur (stuurgroep).

5. Conclusies en aanbevelingen voor de nieuwe regionale raads werkgroep

De regionale raads werkgroep heeft in de periode 2022-2026 duidelijk bijgedragen aan een sterkere positie van de gemeenteraden in de regio Alkmaar. De samenwerking is inhoudelijk verbeterd, de informatievoorziening is duidelijker geworden en raadsleden vinden elkaar regionaal makkelijker. Dit heeft waardevolle inzichten opgeleverd: over wat samenwerking kan opleveren, maar ook over de ingewikkelde kanten en de punten die extra aandacht nodig hebben.

Deze ervaringen zijn een belangrijk startpunt voor de nieuwe raads werkgroep. In deze paragraaf worden de belangrijkste kansen en uitdagingen beschreven. Daarbij worden lessen uit het verleden gekoppeld aan de toekomst en aan de rol die de nieuwe werkgroep daarbij kan spelen.

Aanbevelingen voor de komende periode:

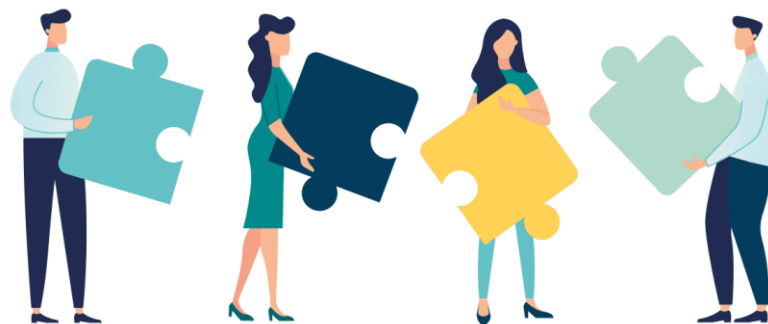
- Zorg voor voldoende en structurele ambtelijke ondersteuning (7,2 uur per week). Monitor en evalueer of het aantal uren voldoende is voor de ondersteuning van de regionale raads werkgroep;
- Zorg voor een vast werkbudget. Jaarlijks wordt €14.000,- beschikbaar gesteld vanuit de Focusagenda. Dit bedrag dient ieder jaar te worden afgesproken. We bevelen aan om dit als jaarlijks werkbudget vast te leggen. Betrek indien nodig aanvullingen via de griffies van de gemeenten in regio Alkmaar;
- Zorg voor blijvende investering in communicatie richting alle raden. Houd ook de website van de regionale raads werkgroep up-to-date;
- Zorg voor prioriteit van de regionale raads werkgroep bij raden en de stuurgroep en pas daar de wijze van overleg op aan;
- Zorg voor concrete taakinfilling/verdieping voor de leden van de regionale raads werkgroep. Werk bijvoorbeeld met 'raadsrapporteurs' en specifieke focusthema's:
 - Verzamel de kennis en ervaring binnen de raads werkgroep door twee raadsleden zich te laten richten op de grootste en/of belangrijkste gemeenschappelijke regelingen. Zij delen deze informatie vervolgens met de hele regionale raads werkgroep. Hierdoor krijgt elke gemeenteraad dezelfde en duidelijke informatie over de GR'en. Later kan worden bekeken of ook twee raadsleden per gemeenteraad hierbij betrokken kunnen worden;
 - Onderzoek het op termijn inrichten van een regionale raads commissie (in lijn met de regio Kop Noord-Holland Noord);
- Zorg voor een focus op andere samenwerkingsverbanden in de regio, zoals de Regiodeal², Krachtig Noord-Holland Noord³ en de gemeenschappelijke regelingen⁴. Bijvoorbeeld door aan de hand van het jaarplan de thema's en initiatieven te prioriteren;

² [REGIODEAL NHN | Ontdek en Investeer Nu](#)

³ [2025-07-eindrapport-samenwerking-krachtig-noord-holland-noord.pdf](#)

⁴ [Brochure Governance in Noord-Holland Noord - Samenwerken in gemeenschappelijke regelingen - Regietafel - Dember 2025.pdf](#)

- Bespreek in nauw overleg met de griffies en in contact met het te ontwikkelen regiobureau Noord-Holland Noord de betrokkenheid en versterking van de raden binnen een grotere, overkoepelende samenwerking in Noord-Holland;
- Zorg voor aandacht op regionale thematiek, zoals het sociaal domein, naast de aandacht aan de Focusagenda;
- Zorg voor een sterke verbinding tussen de raden (via de regionale raads werkgroep) en het bestuur (stuurgroep);
- Zorg voor juiste afstemming van (bestuurlijke) processen binnen de raden;
- Zorg voor duidelijke positionering en mandaat van de regionale raads werkgroep ten opzichte van colleges, portefeuillehouders en de stuurgroep, zodat helder is waar de werkgroep over gaat en waar niet;
- Zorg voor een goede balans tussen strategisch en operationeel niveau, zodat de werkgroep zich richt op kaderstelling, controle en richting, en niet verzandt in uitvoeringsdetails.

6. Samenstelling en taken

6.1 Voorzitter en plaatsvervangend voorzitter

De voorzitter van de regionale raads werkgroep heeft de volgende taken:

- De vergaderingen leiden en voorbereiden;
- Samen met de secretaris de agenda maken;
- De agenda van de stuurgroep op tijd delen met de leden van de regionale raads werkgroep, zodat zij nog input kan geven;
- Namens de regionale raads werkgroep aanwezig zijn bij de bijeenkomsten van de stuurgroep. Hierbij bespreekt de voorzitter de inbreng van de raads werkgroep. Na de bijeenkomst geeft de voorzitter terugkoppeling over wat er in de stuurgroep is besproken.

De regionale raads werkgroep kiest uit haar eigen leden een voorzitter en een plaatsvervangend voorzitter. De plaatsvervangend voorzitter neemt de taken over als de voorzitter afwezig is.

6.2 Ambtelijk secretaris

De secretaris van de regionale raads werkgroep heeft de volgende taken:

- De regionale raads werkgroep ondersteunen in haar werkzaamheden;
- Een kort verslag maken van de vergaderingen en dit publiceren op de website van de Regio Alkmaar;
- De agenda voorbereiden en deze delen met de raads werkgroep en de griffies;
- De organisatie van raadsinformatiebijeenkomsten en conferenties coördineren en ondersteunen;
- Een lange termijnagenda bijhouden. Hierin staat in ieder geval
 - Een beschrijving van de onderwerpen die zijn aangedragen
 - Waarom het nodig is om deze onderwerpen regionaal te bespreken
 - De data van de regionale informatiebijeenkomsten
- Contact houden met iedereen die onderwerpen aandraagt voor de regionale raadsinformatiebijeenkomsten en deze lijst bijhouden.

6.3 Vertegenwoordigers benoemd vanuit de gemeenteraden regio Alkmaar periode 2022-2026

Gemeente Alkmaar <ul style="list-style-type: none">- Elly Konijn-Vermaas- Tineke Bouchier	Gemeente Dijk en Waard <ul style="list-style-type: none">- Joke van Ruitenbeek- Jasper John (plv. vz.)
Gemeente Castricum <ul style="list-style-type: none">- Mariska El Ouni (vz)- Marieke Kooter (heeft Peter Pinkhaar vervangen in 2023)	Gemeente Heiloo <ul style="list-style-type: none">- Hessel Hiemstra- Marc Klamer
Gemeente Bergen <ul style="list-style-type: none">- Jan Houtenbos- Roel Oudeboon	Gemeente Uitgeest <ul style="list-style-type: none">- Kees Schouten (heeft Mike Zuurbier vervangen in 2025)- Thomas Schouten

7. Reflectie vanuit burgemeesters regio Alkmaar richting regionale raads- werkgroep

De zes burgemeesters uit de regio Alkmaar vormen samen de stuurgroep voor de regio Alkmaar. Vanuit die rol hebben zij teruggekeken op het werk en de ontwikkeling van de regionale raads werkgroep in de periode van 2022-2026. Deze gezamenlijke reflectie vormt daarmee een waardevolle bijdrage voor de nieuwe regionale raads werkgroep:

Als de regionale raads werkgroep nog niet zou bestaan zouden we het nu moeten uitvinden. Het is belangrijk dat jullie bestaan en er zijn belangrijke stappen gezet in de afgelopen bestuursperiode. Daar willen we de regionale raads werkgroep mee feliciteren en grote dank voor zeggen.

Het is belangrijk dat we ook in de komende periode stappen blijven maken gezamenlijk met de gemeenteraden uit de hele regio Alkmaar, juist omdat een aantal waarschijnlijk een intensief traject met elkaar zullen aangaan. Belangrijk dat we ook als geheel verbonden blijven om de colleges/ portefeuillehouders voldoende kracht mee te geven wanneer zijn namens regio Alkmaar acteren op belangrijke dossiers in NHN, in Noord-Holland, in NL en in Europa.

Voor die komende periode zouden we een paar ideeën willen meegeven:

- ⇒ *Blijf ook leuke dingen met elkaar doen. Jullie zijn erin geslaagd met bijzondere werkvormen de bijeenkomsten interactief te maken en zelf regie te pakken. Blijf dat doen en breid dat uit met bijvoorbeeld een jaarlijkse “regiosafari” waarbij iedere raad iets belangrijks laat zien aan de andere raden door middel van werkbezoeken. Mooi begin ook van de nieuwe periode. Dit zou ook wel eens een mooie wervingsmanier kunnen zijn voor nieuwe leden regiowerkgroep.*
- ⇒ *De regionale raads werkgroep is duidelijk eigenaar over de eigen agenda. Houd dat vast. Wees duidelijk welke onderwerpen jullie wel of niet voor de regio Alkmaar ter hand willen nemen, en wat de doelstelling ermee is: informeren, afstemmen of wellicht zelfs op onderwerpen, misschien gezamenlijke zienswijze. Dat zou een toevoeging zijn aan de werkwijze van afgelopen jaren en is zeker geen eenvoudige stap. Maar het zou wel passen in de ontwikkeling van de afgelopen jaren en een mooie vertaling van het werk van de regionale raads werkgroep naar de politieke werkelijkheid in de verschillende gemeenteraden.*
- ⇒ *De onderwerpen die door jullie geagendeerd worden kennen vaak ook een stevige inhoudelijke basis. Voor de bezoekers van de regio avonden is er voldoende gelegenheid om daar vragen over te stellen, maar die kennis is relevant voor veel meer raadsleden. Webinars voor dit soort onderwerpen hebben als voordeel dat ze opgenomen kunnen worden waardoor mensen kunnen terugkijken (en dus een groter bereik hebben). Misschien een mooie aanvulling op het interactieve en live aanbod van de regionale raads werkgroep.*

Tenslotte: jullie kunnen op de steun van de burgemeesters rekenen, ook in de volgende bestuursperiode. Laten we mooie nieuwe stappen maken en gewoon eens iets uitproberen. Niet alles hoeft in één keer te lukken, maar met elkaar nieuwe stappen maken om de regio Alkmaar krachtiger te maken daar mogen onze inwoners op rekenen.

Namens, de zes burgemeesters van de regio Alkmaar,

Anja Schouten

Voorzitter Stuurgroep (Focusagenda)

Begrippenlijst

Regionale raads werkgroep

Om de rol en betrokkenheid van raadsleden bij de regionale samenwerking te versterken is een regionale raads werkgroep ingesteld. Deze werkgroep bestaat uit raadsleden van iedere deelnemende gemeente uit de regio Alkmaar. Dit zijn twee raadsleden per raad en een plaatsvervangend lid. De leden van de raads werkgroep worden benoemd door de gemeenteraden van de deelnemende gemeenten. Zij zitten op persoonlijke titel in de raads werkgroep, zonder last.

Regio Alkmaar

- Gemeente Alkmaar
- Gemeente Dijk en Waard
- Gemeente Bergen
- Gemeente Castricum
- Gemeente Heiloo
- Gemeente Uitgeest

Regionale raadsinformatiebijeenkomst

Regionale informatiebijeenkomsten over verschillende onderwerpen, waaronder twee keer per jaar de P&C-cyclus van gemeenschappelijke regelingen die een kadernota, jaarverslag en conceptbegroting indienen voor commentaar of een zienswijze. Daarnaast worden ook andere onderwerpen behandeld tijdens de regionale raadsinformatiebijeenkomsten die van belang zijn voor regionale samenwerking. De ambtelijke organisaties kunnen bij de regionale raads werkgroep een aanvraag indienen om een onderwerp te presenteren betreffende de voortgang van de uitvoering van de Focusagenda.

Regionale raadsconferentie

Een jaarlijkse conferentie over het brede terrein van regionale samenwerking, met bijvoorbeeld over relevante landelijke en bovenregionale thema's, het fysieke en sociale domein, de gemeenschappelijke regelingen en andere samenwerkingsverbanden. Deze bijeenkomsten zijn informeel, beeldvormend en interactief.

Stuurgroep (Focusagenda)

De stuurgroep fungeert als het dagelijks bestuur van de regio Alkmaar, waar het de focusagenda betreft. De stuurgroep draagt zorg voor de interne werking (proces en middelen) en de externe vertegenwoordiging. De stuurgroep bestaat uit de burgemeesters van de deelnemende gemeenten en de bestuurlijk trekkers van de focuspunten. De stuurgroep overlegt maandelijks.

Focusagenda

De focusagenda is door de deelnemende gemeenteraden vastgesteld in 2019. Het doel van de Focusagenda is de bestaande strategische samenwerking te versterken en de regio sterker te positioneren. De Focusagenda liep van 2019 tot en met 2022⁵. De Focusagenda is in 2023 geëvalueerd. De Focusagenda 2024-2028 is het vervolg op de eerste regionale Focusagenda en heeft dezelfde focus⁶. De bedoeling van de focusagenda is om richting te geven aan de regionale samenwerking. De drie focuspunten zijn: *Beikbaarheid; Wonen en Energie*. Deze inhoudelijke thema's worden getrokken door de zogenaamde bestuurlijke trekkers van de focuspunten. Dat doen zij (o.m.) via de maandelijkse Focusoverleggen, waarbij de portefeuillehouders van de zes gemeenten aanwezig zijn.

⁵ [Focusagenda Regio Alkmaar 2019-2022](#)

⁶ [240416_Focusagenda_2024-2028_Regio_Alkmaar_-_college.pdf](#)